[2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 177

ਅੰਦਾਨੂਰ ਕਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਗੰਗਾਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 423-424)

ਮਾਰਚ 06, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਖ ਜੱਜ, ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908:

ਧਾਰਾ 11 - ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ - ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੈਸੂਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਲਾਮੀ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਠੋਸਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ - ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ -ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਅਪੀਲ ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੀ - ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਸਮੇਤ ਇੱਕੋ ਹੀ ਧਿਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ - ਇਸਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੈਜ਼ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਰੈਜ਼ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ : ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ " ਕਹਾਵਤ "ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ("**Nemo Debet Bis Vexari Pro Una Et Eadem Causa**") 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਮੁੱਦਾ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27 ਅਤੇ 28] [193-ਬੀ-ਡੀ]

ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਣਮਮਲ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਚੰਡੀਕੇਸ਼ਵਰਲਿੰਗਮ **(2016) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 434 - ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**।

ਸ਼ਿਰਲਾਕੋਪਾ ਟਾਊਨ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਰਦਾ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ **1982 (1) KLJ 137;** ਯੂ. ਨੀਲਨ ਬਨਾਮ ਕੰਨਯਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1999 ਐਸ.ਸੀ. 3750**; ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਬਨਾਮ ਮਿਥੀਨ

ਕੰਨੂ ਮਸਤਾਨ ਕੰਚੁ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1980 ਕੇਰਲ 236;** ਮਾਧਵੀ ਅੰਮਾ ਭਵਾਨੀ ਅੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੁੰਜੀਕੁੱਟੀ ਪਿਲਾਈ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਪਿਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ **2000 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 2432;** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ: ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਤ ਮੰਡਲ (ਰਜਿਸਟਰਡ), ਅੰਧੇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1986 ਐਸ.ਸੀ. 391;** ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. **1998 ਐਸ.ਸੀ. 2046;** ਅਤੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ: ਗੁਲਾਬਚੰਦ ਚੋਟਾਲਾਲ ਪਾਰਿਖ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 1153 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

1982 (1) KLJ 137	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1999 **ਐਸ.ਸੀ.** 3750	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1980 ਕੇਰਲ 236	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
2000 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 2432	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1986 ਐਸ.ਸੀ. 391	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1998 ਐਸ.ਸੀ. 2046	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 1153	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
(2016) 4 ਐਸ.ਸੀ. 434	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 28

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 423-424

ਮਿਤੀ 04.01.2005 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 11.03.2005 ਦੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1998 ਦੇ RFA No. 410 ਅਤੇ 2005 ਦੇ R.P. No.124 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲਕਾਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏ., ਸੁਮਤੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਈ.ਸੀ. ਵਿਦਿਆ ਸਾਗਰ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. 1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਮਿਤੀ 4 ਜਨਵਰੀ, 2005 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ RFA No.410/1998 ਅਤੇ R.P. No. 124/2005 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਹਨ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਦਨੂਰ ਉਮਾਪਥੀਯੱਪਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਲਾਕੇਰੱਪਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਹਨ।

4. ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਦਨੂਰ ਉਮਾਪਤੀਯੱਪਾ (ਮਰਹੂਮ ਅੰਦਾਨੂਰ ਕੋਤਰਾਪਾ) ਦੇ ਪਿਤਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ 2,600/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਡਿਫਾਲਟਰ ਸਨ। ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ, 1964 ਦੀ ਧਾਰਾ 158 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚਿੱਤਰਦੁਰਗਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਦਾਨੂਰ ਉਮਾਪਤੀਯੱਪਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕੀ ਬਿਸਾਲੇਰੀ ਪਿੰਡ, ਦਾਵਨਗੇਰੇ ਤਾਲੁਕ ਦਾ ਨੰਬਰ 63 ਜੋ ਕਿ 23 ਏਕੜ ਅਤੇ 15 ਗੁੰਟਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਮਿਤੀ 7 ਜਨਵਰੀ 1966 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸਵਰਗੀ ਬੇਲੇਕੇਰੱਪਾ 2,600/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਚਿੱਤਰਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 3.2.1966 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 3 ਮਈ 1966 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੂਨ 1966 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਲੇਕੇਰੱਪਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਦਨੂਰ ਉਮਾਪਤੀਯੱਪਾ ਪੁੱਤਰ ਮਰਹੂਮ ਅੰਦਾਨੂਰ ਕੋਟਰੱਪਾ ਨੇ ਫਿਰ ਮੈਸੂਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ, 1964 ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 486/1967 (LR) ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੈਸੂਰ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਤੀ 3 ਮਈ 1966 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 3 ਫਰਵਰੀ 1966 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ

ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮਿਤੀ 27 ਸਤੰਬਰ 1967 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਮਿਤੀ ਐਕਟ, 1964 ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਦੁਰਗਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 3 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

7. ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 8 ਜੂਨ 1969 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਫਿਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 167/1971 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੈਸੂਰ ਮਾਲ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 1810/1971 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1973 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 486/1967 (LR) ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਚਿੱਤਰਦੁਰਗਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਗਾਮੀ) ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਫਿਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੈਸੂਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

10. ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ W.A. No. 152/1973 ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿੱਟ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਤੀ 7 ਜਨਵਰੀ 1975 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।

11. ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 24 ਨਵੰਬਰ, 1973 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਸੂਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀ 7 ਜਨਵਰੀ 1966 ਨੂੰ ਹੋਈ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਤੀ 9 ਜੂਨ 1975 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ 1975 ਨੂੰ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ।

12. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੰਬਰ 304/1973 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 4 ਅਗਸਤ 1978 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 27/1978 'ਤੇ ਇਸਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 304/1973 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਿਤੀ 24 ਮਾਰਚ 1980 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ, 1981 ਦੇ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 14012/1981 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਿਤੀ 4.8.1978, ਮਿਤੀ 24.3.1980 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 30.1.1981 ਦੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ

304/1973 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ 1989 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

14. ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2176/1989 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਤੀ 8 ਦਸੰਬਰ 1989 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

15. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ), ਦਾਵਨਗੇਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ O.S. No. 27/1990 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਸੂਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 486/1967 (LR) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਚਿਤਰਦੁਰਗਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਵਾਪਸ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ । ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਚਿਤਰਦੁਰਗਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੋਰਮਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਬਕਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 486/1967 (L.R.) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ । ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਤੀ 1 ਮਈ 1990 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ 1989 ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2176/1989 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

16. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਨੂੰ W.P. No. 14012/1981 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 3 ਮਈ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1966 ਭਾਵ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“(i) ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?

(ii) ਕੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?

(iii) ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?

(iv) ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?

(v) ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?

(vi) ਕਿਹੜਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੁਕਮ?"

18. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 14012/1981 ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2176/1989 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 3 ਜੂਨ 1966 ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ

ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ W.P. No. 14012/1981 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

19. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1998 ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 410 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 14012/1981 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਮੇਤ ਮਾਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ 1973 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 9 ਜੂਨ, 1975 ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਸ਼ਿਰਲਾਕੋਪਾ ਟਾਊਨ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਰਦਾ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[1], ਯੂ. ਨੀਲਨ ਬਨਾਮ ਕੰਨਯਨ ਐਲ.ਆਰ.[2] ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਬਨਾਮ ਮਿਥੀਨ ਕੰਨੂ ਮਸਤਾਨ ਕੰਜੂ[3]; ਮਾਧਵੀ ਅੰਮਾ ਭਵਾਨੀ ਅੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੁੰਜੀਕੁੱਟੀ ਪਿਲਾਈ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਪਿਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ;[4] ਰੀ: ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਤ ਮੰਡਲ (ਰਜਿ.) ਅੰਧੇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ;[5] ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ;[6] ਅਤੇ ਰੀ: ਗੁਲਾਬਚੰਦ ਚੋਟਾਲਾਲ ਪਾਰਿਖ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ;**[7] ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਤੱਥ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਪਲ ਟੈਸਟ ਲੋੜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਸੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਠਾਉਣ

ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

---

[1] 1982(1) KLJ 137

[2] ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1999 ਐਸ. ਸੀ. 3750

[3] ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1980 ਕੇਰਲ 236

[4] 2000 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 2432

[5] ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1986 ਐਸ. ਸੀ. 391

[6] ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1998 ਐਸ. ਸੀ. 2046

[7] ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ. ਸੀ. 1153

"31. ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਿਹਰੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਕੀਮਤ ਦੁਹਰਾਉਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਹਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ । ਉਹ ਹਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਲੋੜ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ । ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ । ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 486/1967 ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਮਾਲੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਵਨਗੇਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਿਸਾਲੇਰੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 23 ਏਕੜ ਅਤੇ 15 ਗੁੰਟਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 63 ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ।

32. ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅੰਦੋਲਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 31.07.1989 ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 14012/1989 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਝੂਠ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿਚ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

20. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮਿਤੀ 27 ਸਤੰਬਰ 1967 ਦੇ ਮੈਸੂਰ ਮਾਲੀਆ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਮਰਹੂਮ ਬਾਲਕੇਰੱਪਾ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 3 ਮਈ 1966 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਰਹੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

21. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

22. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਈ.ਸੀ. ਵਿਦਿਆ ਸਾਗਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਹੈ।

23. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਅੰਦਾਨੂਰ ਉਮਾਪਤੀਯੱਪਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1810/1971 ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੈਸੂਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 152/1973 ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 7 ਜਨਵਰੀ 1975 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਅੰਸ਼ ਜਿਸ ਦਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਅਸਰ ਪਿਆ ਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜੋ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। **ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ। ਕੋਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਣਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।**

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

24. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਟਿਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 14012/1981 ਸੀ। ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 31

ਜੁਲਾਈ 1989 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਿਤੀ 4 ਅਗਸਤ 1978, ਮਿਤੀ 24 ਮਾਰਚ 1980 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 31 ਜਨਵਰੀ 1981 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ 1989 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ 1989 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਆਦੇਸ਼

ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਲ 1981 ਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ ਜੋ ਸਾਲ 1966 ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਅੰਦਾਨੂਰ ਉਮਾਪਤੀਯੱਪਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ 26 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਸਨ।

3. **ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇਸ ਆਖ਼ਰੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ**

ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 9.6.75 ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 17.06.1975 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਰਨਾਟਕ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 29.09.1975 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਿਲਾਮੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜੀ.ਡੀ. ਨਵਰੇਕਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1973 (1) MLJ 331) ਨੇ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੂਓ ਮੋਟੋ ਪਾਵਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਸਹੀ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

5. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਪਰਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰਨਾਟਕ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 9.6.1975 ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਗਲਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅੰਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਮੋਟੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸੂਚੀ-ਸੀ, ਈ ਅਤੇ ਐੱਫ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਲਾਗਤ ਨਹੀਂ ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

25. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 8 ਦਸੰਬਰ 1989 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਆਦੇਸ਼

ਕਰਨਾਟਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।

26. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਦਾਵਨਗੇਰੇ ਵਿਖੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 27/90 ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬਲਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵੀ ਡੂੰਘਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 20 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

20. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 3.2.1966 ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਿਤੀ 7.1.1966 ਨੂੰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਲੇਕੇਰੱਪਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਮੈਸੂਰ ਮਾਲ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 486/1967 (ਐਲ.ਆਰ.) ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 3.6.1966 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ। ਅਜਿਹੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ W.P. No.1810/1971 ਅਤੇ W.A. No.152/1973 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੈਸੂਰ ਮਾਲ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 27.9.1967 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 486/1967 (L.R.) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨਵਾਂ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥਪੱਖੀ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 304/1973 ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮਿਤੀ 30.1.1981 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ/ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। W.P. No. 14012/1981 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 304/1973 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਪਾਸਿੰਗ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇਸ ਆਖਰੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਨੁਕਤਾ ਕਰਨਾਟਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ W.A. No. 2176/1989 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤੋਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

27. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 14102/1981 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ (ਪੈਰਾ 24) ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰਾ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮੇਤ ਇੱਕੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ

ਠਹਿਰਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 31 ਅਤੇ 32 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

28. ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ "ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ("Nemo Debet Bis Vexari Pro Una Et Eadem Causa") ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। **ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਣਮਲ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਚੰਡੀਕੇਸ਼ਵਰਲਿੰਗਮ**[8] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"15. ' ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ' ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ 'ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼' ਜਾਂ 'ਇਕ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ'।[9] ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਸੇ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭੜਕਾਊ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਬਚਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਸੁਲੋਚਨਾ ਅੰਮਾ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣਨ ਨਾਇਰ[10])

16. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਵੈਕੁਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਗਾਰਡੀਅਨ[11] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 657, ਪੈਰਾ 14)

---

[7] (2016) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 434

[8]ਬ੍ਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ 8ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ 1336-37

[9] (1994) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 14

[10] (1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648

[11] (2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 277

14)

‘14. ... ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਬਚਾਅ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਕੋ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਹੁਣ ਸਾਬਕਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੀ।

17. ਕੁੰਜਨ ਨਾਇਰ ਸ਼ਿਵਰਮਨ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣਨ ਨਾਇਰ[31] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 286)

'16. 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਬਲਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਹਰ ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਹਰ ਟੁਕੜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

18. ਹੈਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ (ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਤੱਥਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹਰ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨ।

29. ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 31 ਅਤੇ 32 ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

30. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

31. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi